

Ενότητα 2

Παραγωγικότητα της εργασίας και
συγκριτικό πλεονέκτημα:
Το Υπόδειγμα Ricardo

Προεπισκόπηση περιεχομένων

- Προ-Ρικαρντιανά υποδείγματα
- Κόστος ευκαιρίας και συγκριτικό πλεονέκτημα
- Ρικαρδιανό υπόδειγμα με ένα συντελεστή παραγωγής
- Παραγωγικές δυνατότητες
- Τα οφέλη από το εμπόριο
- Μισθοί και εμπόριο
- Παρανοήσεις σχετικά με το συγκριτικό πλεονέκτημα
- Κόστος μεταφοράς και μη-εμπορεύσιμα αγαθά
- Εμπειρικές ενδείξεις

Εισαγωγή

- Οι θεωρίες που προσπαθούν να εξηγήσουν γιατί υπάρχει εμπόριο κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες:
- Το μέγεθος της αγοράς και η απόσταση μεταξύ των αγορών προσδιορίζουν πόσο πολύ οι χώρες πωλούν και αγοράζουν. Αυτές οι συναλλαγές ωφελούν και τους αγοραστές και τους πωλητές.
- Διαφορές στην απασχόληση, το φυσικό κεφάλαιο, τους φυσικούς πόρους και τη τεχνολογία, δημιουργούν παραγωγικά πλεονεκτήματα για τις χώρες.
- Οι οικονομίες κλίμακας (με το μεγαλύτερο να είναι πιο αποτελεσματικό) δημιουργούν παραγωγικά πλεονεκτήματα για τις χώρες.

Μερκαντιλισμός (1500-1750)

- Ο εθνικός πλούτος αντικατοπτρίζεται από την κατοχή πολύτιμων μετάλλων (χρυσό-ασήμι)
- Η αξία των προϊόντων βρίσκεται στην εργασία που χρειάζονται για την παραγωγή τους
- Η οικονομική δραστηριότητα πρέπει να είναι ρυθμιζόμενη
- Το ισοζύγιο εμπορίου πρέπει να είναι θετικό και να συσσωρεύει «νομίσματα»
- Απαγόρευση της εξαγωγής μετάλλων
- Ενθάρρυνση μονοπωλίων και αντι-εμπορικών πολιτικών

Πρώϊμοι Κλασσικοί

- David Hume – Political Discourses, 1752
- Ο μηχανισμός τιμής-νομίσματος-ροής
 - ♦ Η συσσώρευση χρυσού στο κράτος με το θετικό εμπορικό ισοζύγιο θα:
 - Αυξήσει την προσφορά χρήματος που θα
 - Αυξήσει τις τιμές και τους μισθούς και θα
 - Μειώσει την ανταγωνιστικότητα του κράτους
 - ♦ Η έλλειψη χρυσού στο κράτος με το αρνητικό εμπορικό ισοζύγιο θα προκαλέσει τα αντίστροφα αποτελέσματα

Adam Smith – Απόλυτο Πλεονέκτημα

Οι χώρες πρέπει να εξειδικεύονται στην παραγωγή και τις εξαγωγές των προϊόντων στα οποία έχουν απόλυτο πλεονέκτημα και να εισάγουν τα προϊόντα στα οποία ο εμπορικός εταίρος έχει το απόλυτο πλεονέκτημα.

Ορισμός:

Μία χώρα έχει απόλυτο πλεονέκτημα απέναντι σε μια άλλη χώρα εάν μπορεί να παράγει ένα αγαθό φθηνότερα.

	Ύφασμα	Κρασί	Λόγος τιμών σε αυτάρκεια
Αγγλία	1 ώρα / μέτρο	4 ώρες / βαρέλι	1 βαρέλι κρασί προς 4 μέτρα ύφασμα
Πορτογαλία	2 ώρες / μέτρο	3 ώρες / βαρέλι	1 βαρέλι κρασί προς 1,5 μέτρο ύφασμα

Η Αγγλία έχει απόλυτο πλεονέκτημα στην παραγωγή υφάσματος και η Πορτογαλία στην παραγωγή κρασιού

	Ύφασμα	Κρασί	Λόγος τιμών σε αυτάρκεια
Αγγλία	1 ώρα / μέτρο	4 ώρες / βαρέλι	1 βαρέλι κρασί προς 4 μέτρα ύφασμα
Πορτογαλία	2 ώρες / μέτρο	3 ώρες / βαρέλι	1 βαρέλι κρασί προς 1,5 μέτρο ύφασμα

Εάν η Αγγλία και η Πορτογαλία διεξάγουν εμπόριο με τιμή 1 βαρέλι κρασί για τρία μέτρα ύφασμα τότε:

- Η Αγγλία θα δώσει τρία μέτρα ύφασμα στην Πορτογαλία και θα έχει χαλάσει τρείς ώρες εργασίας.
- Η Πορτογαλία θα δώσει ένα βαρέλι κρασί και θα έχει χαλάσει τρείς ώρες εργασίας
- Η Αγγλία θα πάρει ένα βαρέλι κρασί που αλλιώς θα είχε κοστίσει 4 ώρες εργασίας, άρα κερδίζει μία ώρα εργασίας
- Η Πορτογαλία θα πάρει τρία μέτρα ύφασμα που θα τις είχαν κοστίσει 6 ώρες εργασίας, άρα κερδίζει τρείς ώρες εργασίας

Ο Adam Smith έδειξε ότι:

- Το εμπόριο μπορεί να είναι ένα παίγνιο θετικού αποτελέσματος (**positive-sum game**) όχι αναγκαστικά μηδενικού αποτελέσματος (zero-sum game) όπως πίστευαν οι Μερκαντιλιστές
- Για να γίνει αυτό θα πρέπει απλά να επιτρέψουμε στο εμπόριο να διεξαχθεί με τα μικρότερα δυνατά εμπόδια ανάμεσα στις χώρες
- Η κυβερνητική πολιτική θα πρέπει να εξασφαλίζει στα άτομα τις συνθήκες για ελεύθερη δραστηριότητα στα πλαίσια του νόμου, της τάξης και των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων

Το Ρικαρδιανό Υπόδειγμα

- Το Ρικαρδιανό υπόδειγμα ισχυρίζεται ότι οι διαφορές στην παραγωγικότητα εργασίας μεταξύ των χωρών προκαλούν παραγωγικές διαφορές που με τη σειρά τους οδηγούν σε κέρδη από το εμπόριο.
 - ♦ Οι διαφορές στην παραγωγικότητα συνήθως εξηγούνται από διαφορές στη τεχνολογία.
- Το υπόδειγμα Heckscher-Ohlin που θα δούμε στην επόμενη διάλεξη ισχυρίζεται ότι οι διαφορές στην εργασία, τις δεξιότητες, το φυσικό κεφάλαιο και τη γη μεταξύ των χωρών οδηγούν σε οφέλη από το εμπόριο.

Συγκριτικό πλεονέκτημα και κόστος ευκαιρίας

- Το Ρικαρδιανό υπόδειγμα χρησιμοποιεί την έννοια του κόστους ευκαιρίας και του συγκριτικού πλεονεκτήματος.
- Το κόστος ευκαιρίας για την παραγωγή ενός αγαθού μετρά το κόστος της ανικανότητας να παράγεις κάτι άλλο.

Συγκριτικό πλεονέκτημα και κόστος ευκαιρίας (συνέχεια)

- Μία χώρα αντιμετωπίζει κόστος ευκαιρίας οποτεδήποτε χρησιμοποιεί πόρους για να παράγει αγαθά και υπηρεσίες.
- Για παράδειγμα, ένας περιορισμένος αριθμός εργατών μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να παράγει είτε τριαντάφυλλα είτε υπολογιστές.
 - ♦ Το κόστος ευκαιρίας παραγωγής υπολογιστών είναι η ποσότητα τριαντάφυλλων που δεν παράγεται.
 - ♦ Το κόστος ευκαιρίας παραγωγής τριαντάφυλλων είναι η ποσότητα υπολογιστών που δεν παράγεται.
 - ♦ Μία χώρα αντιμετωπίζει ένα δίλημμα: πόσους υπολογιστές ή τριαντάφυλλα πρέπει να παράγει με τους περιορισμένους πόρους που διαθέτει;

Συγκριτικό πλεονέκτημα και κόστος ευκαιρίας (συνέχεια)

Ξαναγυρνάμε στο παράδειγμα που χρησιμοποιήσαμε για να εξετάσουμε τη θεωρία του Adam Smith και του απόλυτου πλεονεκτήματος μόνο που τώρα δίνουμε στη μια από τις δύο χώρες (την Πορτογαλία) το απόλυτο πλεονέκτημα στην παραγωγή και των δύο προϊόντων.

	Κρασί	Ύφασμα	Λόγος τιμών σε αυτάρκεια
Πορτογαλία	80 ώρες/βαρέλι	90 ώρες / μέτρο	1 βαρέλι κρασί προς 8/9 του μέτρου ύφασμα ή 1 μέτρο ύφασμα για 9/8 βαρέλια κρασί
Αγγλία	120 ώρες/βαρέλι	100 ώρες / μέτρο	1 βαρέλι κρασί προς 6/5 του μέτρου ύφασμα ή 1 μέτρο ύφασμα για 5/6 του βαρελιού κρασί

Συγκριτικό πλεονέκτημα και κόστος ευκαιρίας (συνέχεια)

Ορισμός:

Συγκριτικό πλεονέκτημα είναι η ικανότητα μίας χώρας να παράγει ένα αγαθό με χαμηλότερο **κόστος ευκαιρίας**, σχετικά με άλλα αγαθά, σε σύγκριση με μια άλλη χώρα. Μία χώρα θα έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στην παραγωγή ενός ή περισσότερων εμπορευμάτων ανεξάρτητα εάν έχει απόλυτο πλεονέκτημα.

	Κρασί	Ύφασμα	Λόγος τιμών σε αυτάρκεια
Πορτογαλία	80 ώρες/βαρέλι	90 ώρες / μέτρο	1 βαρέλι κρασί προς 8/9 του μέτρου ύφασμα ή 1 μέτρο ύφασμα για 9/8 βαρέλια κρασί
Αγγλία	120 ώρες/βαρέλι	100 ώρες / μέτρο	1 βαρέλι κρασί προς 6/5 του μέτρου ύφασμα ή 1 μέτρο ύφασμα για 5/6 του βαρελιού κρασί

Κόστος ευκαιρίας

	Κρασί	Ύφασμα	Λόγος τιμών σε αυτάρκεια
Πορτογαλία	8/9 του μέτρου ύφασμα	9/8 του βαρελιού κρασί	
Αγγλία	6/5 του μέτρου ύφασμα	5/6 του βαρελιού κρασί	

	Κρασί	Ύφασμα	Λόγος τιμών σε αυτάρκεια
Πορτογαλία	8/9 του μέτρου ύφασμα	9/8 του βαρελιού κρασί	
Αγγλία	6/5 του μέτρου ύφασμα	5/6 του βαρελιού κρασί	

Εάν η Αγγλία αποφασίσει να παράγει κρασί θα χάσει 6/5 του μέτρου ύφασμα (κόστος ευκαιρίας κρασιού=6/5 m)

Εάν η Πορτογαλία αποφασίσει να παράγει κρασί θα χάσει 8/9 του μέτρου ύφασμα (κόστος ευκαιρίας κρασιού=8/9 m)

Άρα, $8/9m < 6/5m$ συνεπώς η Πορτογαλία έχει συγκριτικό πλεονέκτημα (μικρότερο κόστος ευκαιρίας) στο κρασί.

Εάν η Αγγλία αποφασίσει να παράγει ύφασμα θα χάσει 5/6 του βαρελιού κρασί (κόστος ευκαιρίας υφάσματος=5/6B)

Εάν η Πορτογαλία αποφασίσει να παράγει ύφασμα θα χάσει 9/8 του βαρελιού κρασί (κόστος ευκαιρίας υφάσματος=9/8B)

Άρα, $5/6B < 9/8B$ συνεπώς η Αγγλία έχει συγκριτικό πλεονέκτημα (μικρότερο κόστος ευκαιρίας) στο ύφασμα.

Με την Πορτογαλία να έχει απόλυτο πλεονέκτημα στην παραγωγή και των δύο προϊόντων, η Πορτογαλία έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στην παραγωγή κρασιού και η Αγγλία στην παραγωγή υφάσματος.

Συμφέρει στην περίπτωση αυτή το εμπόριο;
Θεωρείστε ότι τα δύο κράτη συμφωνούν μια ανταλλαγή στο 1 μέτρο ύφασμα για 1 βαρέλι κρασί

Η Αγγλία θα διαθέσει 100 ώρες για να παράγει 1 μέτρο ύφασμα. Θα το εμπορευθεί με την Πορτογαλία για 1 βαρέλι κρασί. Εάν η Αγγλία έμενε στην αυτάρκεια θα έπρεπε να δώσει 120 ώρες για το βαρέλι. Άρα κερδίζει 20 ώρες λόγω εμπορίου με την Πορτογαλία. Αντίστοιχα η Πορτογαλία διαθέτει 80 ώρες για να παράγει 1 βαρέλι και το εμπορεύεται με την Αγγλία για ένα μέτρο ύφασμα. Στην αυτάρκεια η Πορτογαλία θα ήθελε 90 ώρες για ένα μέτρο ύφασμα, άρα κερδίζει 10 ώρες.

Η τυπική έκφραση ενός Ρικαρδιανού υποδείγματος ενός συντελεστή παραγωγής (υποθέσεις)

1. Η εργασία είναι ο μόνος πόρος που είναι σημαντικός για την παραγωγή.
2. Η παραγωγικότητα εργασία διαφέρει ανάμεσα σε χώρες, συνήθως λόγω διαφορών στη τεχνολογία, αλλά η παραγωγικότητα εργασίας παραμένει σταθερή στο χρόνο.
3. Η προσφορά εργασίας σε κάθε χώρα είναι σταθερή.
4. Μόνο δύο αγαθά είναι σημαντικά για παραγωγή και κατανάλωση: κρασί και τυρί.
5. Ο ανταγωνισμός επιτρέπει στους εργάτες να πληρωθούν ένα «ανταγωνιστικό μισθό», συνάρτηση της παραγωγικότητάς τους και της τιμής του προϊόντος που μπορούν να πωλήσουν, και τους επιτρέπει να εργασθούν στη δραστηριότητα που πληρώνει το μεγαλύτερο μισθό.
6. Μόνο δύο χώρες συμμετέχουν: η εγχώρια και η ξένη.

Ένα Ρικαρδιανό υπόδειγμα ενός συντελεστή παραγωγής (συνέχεια)

- Επειδή η παραγωγικότητα εργασίας είναι σταθερή ορίζουμε μία **μονάδα αναγκαίας ποσότητας εργασίας** σαν το σταθερό αριθμό ωρών εργασίας που απαιτούνται για την παραγωγή μιας μονάδας εκροής (προϊόντος).
 - ♦ a_{LW} είναι η μονάδα αναγκαίας ποσότητας εργασίας για κρασί στην εγχώρια αγορά.
 - ♦ a_{LC} είναι η μονάδα αναγκαίας ποσότητας εργασίας για τυρί στην εγχώρια αγορά. Για παράδειγμα εάν $a_{LC} = 1$, τότε παίρνει μία ώρα εργασίας για να παραχθεί ένα κιλό τυριού στην εγχώρια αγορά.
 - ♦ Μία υψηλή μονάδα αναγκαίας ποσότητας εργασίας σημαίνει χαμηλή παραγωγικότητα εργασίας.

Ένα Ρικαρδιανό υπόδειγμα ενός συντελεστή παραγωγής (συνέχεια)

- Λόγω του ότι η προσφορά εργασίας είναι σταθερή, μπορούμε να σημειώσουμε το σύνολο των ωρών εργασίας στην εγχώρια αγορά με ένα νούμερο, ας πούμε L .

Παραγωγικές δυνατότητες

- Το **Όριο Παραγωγικών Δυνατοτήτων** (PPF) μιας οικονομίας δείχνει τη μέγιστη ποσότητα των αγαθών που μπορούν να παραχθούν από σταθερή ποσότητα πόρων.
- Εάν το Q_C αναπαριστά την ποσότητα του τυριού που παράγεται και Q_W αναπαριστά την ποσότητα κρασιού που παράγεται, τότε το όριο παραγωγικών δυνατοτήτων της εγχώριας οικονομίας δίνεται από την εξίσωση:

$$a_{LC}Q_C + a_{LW}Q_W = L$$

Συνολικοί εργατικοί πόροι

Μονάδα αναγκαίας ποσότητας εργασίας για παραγωγή τυριού

Ποσότητα τυριού

Μονάδα αναγκαίας ποσότητας εργασίας για παραγωγή κρασιού

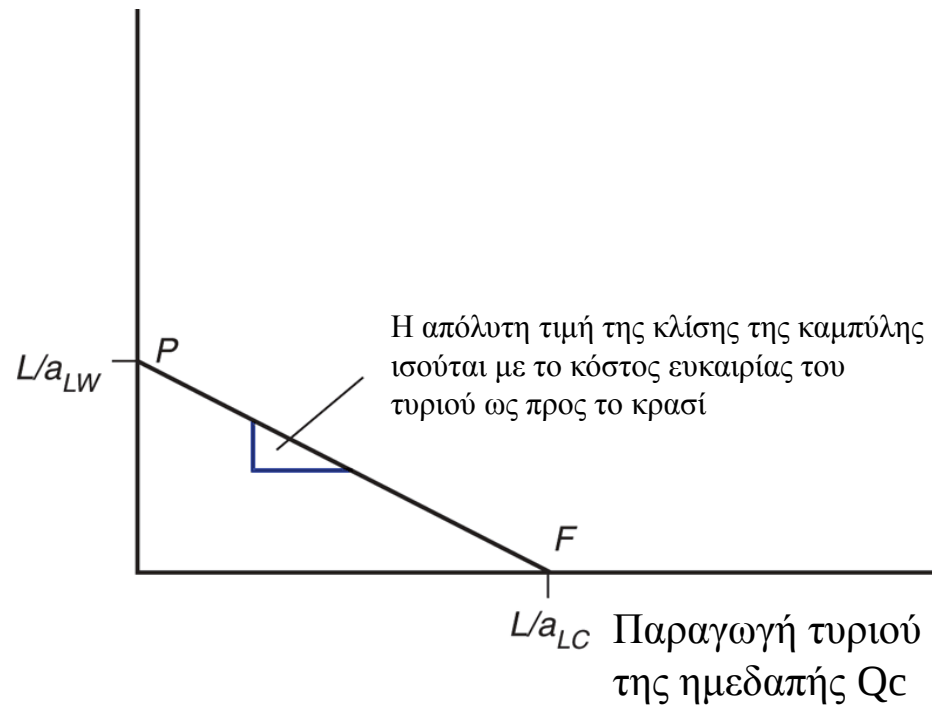
Ποσότητα κρασιού

Παραγωγικές δυνατότητες (συνέχεια)

Σχήμα 2-1

Καμπύλη
παραγωγικών
δυνατοτήτων της
ημεδαπής

Παραγωγή
κρασιού της
ημεδαπής Q_w

Παραγωγικές δυνατότητες (συνέχεια)

$$a_{LC}Q_C + a_{LW}Q_W = L$$

- $Q_C = L/a_{LC}$ όταν $Q_W = 0$
- $Q_W = L/a_{LW}$ όταν $Q_C = 0$
- $Q_W = L/a_{LW} - (a_{LC}/a_{LW})Q_C$: η εξίσωση για το PPF, με κλίση ίση με $-(a_{LC}/a_{LW})$
- Όταν η οικονομία χρησιμοποιεί όλους τους πόρους της, το κόστος ευκαιρίας για παραγωγή τυριού είναι η ποσότητα κρασιού που δεν παράγεται καθώς το Q_C αυξάνεται: (a_{LC}/a_{LW})
- Όταν η οικονομία χρησιμοποιεί όλους τους πόρους της, το κόστος ευκαιρίας ισούται με την απόλυτη τιμή της κλίσης του PPF, και είναι σταθερή όταν το PPF είναι μία ευθεία γραμμή.

Παραγωγικές δυνατότητες (συνέχεια)

- Για να παραχθεί ένα επιπλέον κιλό τυριού απαιτούνται a_{LC} ώρες εργασίας.
- Κάθε ώρα που αναλώνεται για παραγωγή τυριού θα μπορούσε να είχε χρησιμοποιηθεί για να παράγει μία συγκεκριμένη ποσότητα κρασιού, ίση με:

$$1 \text{ ώρα} / (a_{LW} \text{ ώρες/ανά λίτρο κρασιού}) = (1/a_{LW}) \text{ λίτρα κρασιού}$$

- Για παράδειγμα, εάν μία ώρα εργασίας μετακινηθεί στην παραγωγή τυριού, αυτή η επιπλέον ώρα θα μπορούσε να παράγει $1 \text{ ώρα} / (2 \text{ ώρες / λίτρο κρασιού}) = 1/2 \text{ λίτρο κρασιού}$.
- Η αντιστάθμιση ισούται με τη αύξηση στην παραγωγή τυριού σε σχέση με την μείωση στη παραγωγή κρασιού: a_{LC}/a_{LW} .

Παραγωγικές δυνατότητες (συνέχεια)

- Γενικά, η συνολική ποσότητα της εγχώριας παραγωγής καθορίζεται από τη σχέση $a_{LC}Q_C + a_{LW}Q_W \leq L$
- Η σχέση αυτή περιγράφει τι μπορεί να παράγει μία οικονομία, αλλά, για να καθορίσουμε τι πραγματικά παράγει μία οικονομία, πρέπει να καθορίσουμε τιμές για τα αγαθά.

Παραγωγή, Τιμές και Μισθοί

- Υποθέτουμε P_C τη τιμή του τυριού και P_W τη τιμή του κρασιού.
- Λόγω ανταγωνισμού,
 - ♦ Οι ωριαίες απολαβές (μισθός) του εργάτη στη παρασκευή τυριού είναι ίσες με την αγοραία αξία του τυριού που παράγεται σε μία ώρα εργασίας: P_C/a_{LC}
 - ♦ Οι ωριαίες απολαβές (μισθός) του εργάτη στη παρασκευή κρασιού είναι ίσες με την αγοραία αξία του κρασιού που παράγεται σε μία ώρα εργασίας: P_W/a_{LW}
- Επειδή οι εργάτες επιδιώκουν υψηλότερο μισθό, θα εργασθούν στη δραστηριότητα εκείνη που δίνει το μεγαλύτερο ωριαίο μισθό.

Παραγωγή, Τιμές και Μισθοί (συνέχεια)

- Εάν $P_C/a_{LC} > P_W/a_{LW}$ οι εργάτες θα παράγουν μόνο τυρί.
 - ♦ Εάν $P_C/P_W > a_{LC}/a_{LW}$ οι εργάτες θα παράγουν μόνο τυρί.
 - ♦ Η οικονομία θα εξειδικευθεί στη παραγωγή τυριού εάν η τιμή του τυριού σχετικά με τη τιμή του κρασιού (σχετικές τιμές) ξεπερνά το κόστος ευκαιρίας παραγωγής τυριού.
- Εάν $P_C/a_{LC} < P_W/a_{LW}$ οι εργάτες θα παράγουν μόνο κρασί.
 - ♦ Εάν $P_C/P_W < a_{LC}/a_{LW}$ οι εργάτες θα παράγουν μόνο κρασί.
 - ♦ Εάν $P_W/P_C > a_{LW}/a_{LC}$ οι εργάτες θα παράγουν μόνο κρασί.
 - ♦ Η οικονομία θα εξειδικευθεί στην παραγωγή κρασιού εάν η σχετική τιμή κρασιού/τυριού ξεπερνά το κόστος ευκαιρίας παραγωγής κρασιού.

Παραγωγή, Τιμές και Μισθοί (συνέχεια)

- Εάν η εγχώρια αγορά θέλει να καταναλώνει κρασί και τυρί (με απουσία διεθνούς εμπορίου), οι σχετικές τιμές πρέπει να προσαρμοσθούν έτσι ώστε οι μισθοί να είναι ίσοι στις δύο δραστηριότητες.
 - ♦ Εάν $P_C/a_{LC} = P_W/a_{LW}$ οι εργάτες δεν θα έχουν κίνητρο να μετακινούνται ανάμεσα στις δύο δραστηριότητες και έτσι θα παράγονται και τα δύο αγαθά.
 - ♦ $P_C/P_W = a_{LC}/a_{LW}$
 - ♦ Η παραγωγή (και κατανάλωση) και των δύο αγαθών συμβαίνει όταν η σχετική τιμή των αγαθών ισούται με το κόστος ευκαιρίας παραγωγής του αγαθού.

Εμπόριο στο Ρικαρδιανό Υπόδειγμα

- Υποθέστε ότι η εγχώρια αγορά έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στην παραγωγή τυριού: το κόστος ευκαιρίας παραγωγής τυριού είναι μικρότερο από το κόστος ευκαιρίας για παραγωγή τυριού στη ξένη χώρα.

$$a_{LC}/a_{LW} < a^*_{LC}/a^*_{LW}$$

Όταν η εγχώρια αγορά αυξάνει την παραγωγή τυριού, μειώνει την παραγωγή κρασιού λιγότερο από ότι η ξένη χώρα διότι η εγχώρια μονάδα αναγκαίας ποσότητας εργασίας είναι χαμηλότερη σε σύγκριση με την αντίστοιχη για παραγωγή κρασιού.

- ♦ Το αστεράκι “*” δηλώνει μεταβλητές στη ξένη χώρα

Εμπόριο στο Ρικαρδιανό Υπόδειγμα (συνέχεια)

- Υποθέστε ότι η ημεδαπή είναι πιο αποτελεσματική στη παραγωγή κρασιού από ότι στην παραγωγή τυριού.
- Η ημεδαπή έχει *απόλυτο πλεονέκτημα* σε κάθε παραγωγή: η μονάδα αναγκαίας ποσότητας εργασίας για κρασί και τυρί είναι μικρότερες από ότι στην αλλοδαπή:
 - ♦ $a_{LC} < a_{LC}^*$ and $a_{LW} < a_{LW}^*$
- Μία χώρα μπορεί να είναι πιο αποτελεσματική στην παραγωγή και των δύο αγαθών, αλλά θα έχει συγκριτικό πλεονέκτημα μόνο σε ένα αγαθό—το αγαθό εκείνο που χρησιμοποιεί τους πόρους πιο αποτελεσματικά σε σχέση με το εναλλακτικό αγαθό.

Εμπόριο στο Ρικαρδιανό Υπόδειγμα (συνέχεια)

- Ακόμα και εάν μία χώρα είναι η περισσότερο (ή η λιγότερο) αποτελεσματική στην παραγωγή όλων των αγαθών, ακόμη και έτσι μπορεί να ωφεληθεί από το εμπόριο.
- Για να το δούμε αυτό, υπολογίζουμε τις σχετικές τιμές όταν υπάρχει εμπόριο.
 - ♦ Χωρίς εμπόριο, η σχετική τιμή ενός αγαθού ισούται με το κόστος ευκαιρίας παραγωγής του αγαθού.
- Για να υπολογίσουμε σχετικές τιμές με εμπόριο, πρώτα υπολογίζουμε τις σχετικές ποσότητες της παγκόσμιας παραγωγής:

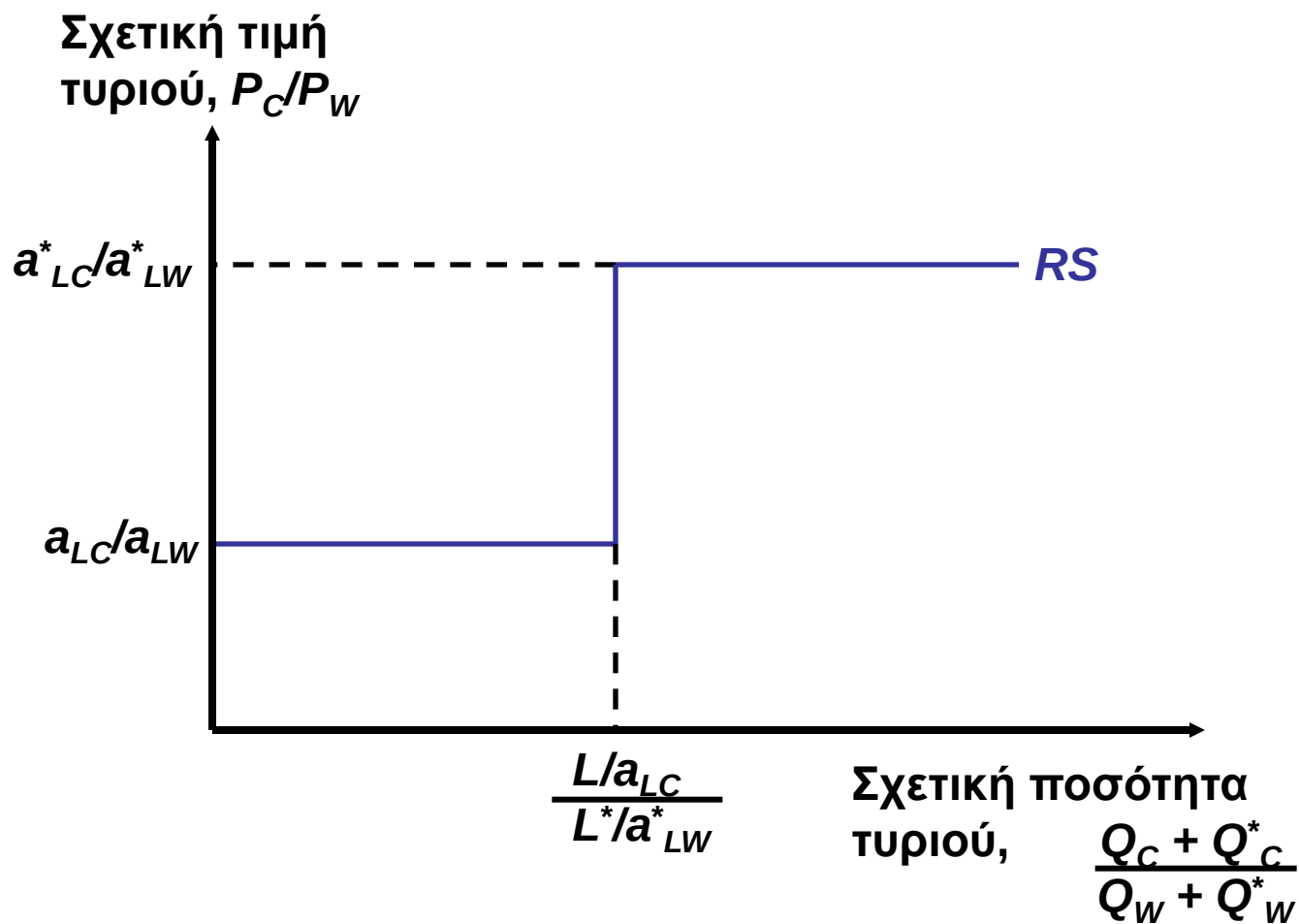
$$(Q_C + Q_C^*) / (Q_W + Q_W^*)$$

Σχετική προσφορά και σχετική ζήτηση

- Η **σχετική προσφορά** του τυριού είναι: η ποσότητα του τυριού που προσφέρεται από όλες τις χώρες σχετικά με την ποσότητα του κρασιού που προσφέρεται από όλες τις χώρες για κάθε σχετική τιμή τυριού/κρασιού, P_c/P_w .

Σχετική προσφορά και σχετική ζήτηση (συνέχεια)

Σχετική προσφορά και σχετική ζήτηση (συνέχεια)

- Δεν υπάρχει προσφορά τυριού εάν η σχετική τιμή τυριού πέσει κάτω από a_{LC}/a_{LW} .
 - ♦ Γιατί? διότι η ημεδαπή θα εξειδικευθεί στην παραγωγή κρασιού όποτε $P_C/P_W < a_{LC}/a_{LW}$
 - ♦ Και υποθέσαμε ότι $a_{LC}/a_{LW} < a_{LC}^*/a_{LW}^*$ έτσι ώστε ούτε οι εργάτες της αλλοδαπής δεν θέλουν να παράγουν τυρί.
- Όταν $P_C/P_W = a_{LC}/a_{LW}$, οι ημεδαποί εργάτες θα είναι αδιάφοροι ανάμεσα στην παραγωγή κρασιού και τυριού, αλλά οι εργάτες της αλλοδαπής θα συνεχίσουν να παράγουν μόνο κρασί.

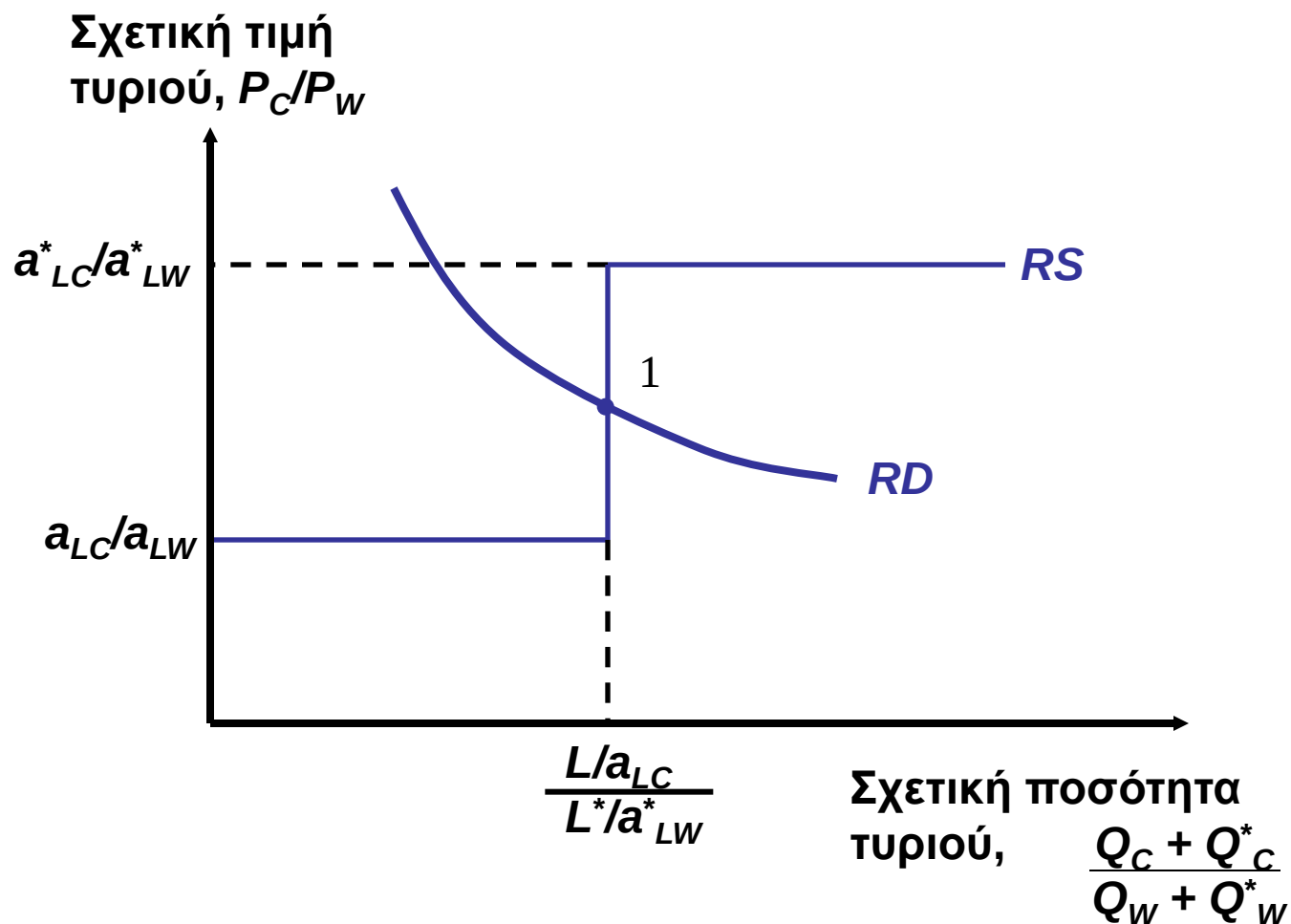
Σχετική προσφορά και σχετική ζήτηση (συνέχεια)

- Όταν $a_{LC}^*/a_{LW}^* > P_C/P_W > a_{LC}/a_{LW}$, οι ημεδαποί εργάτες εξειδικεύονται στην παραγωγή τυριού διότι μπορούν να κερδίσουν υψηλότερους μισθούς, αλλά οι εργάτες της αλλοδαπής θα συνεχίσουν να παράγουν μόνο κρασί.
- Όταν $a_{LC}^*/a_{LW}^* = P_C/P_W$, οι εργάτες της αλλοδαπής θα είναι αδιάφοροι ανάμεσα στην παραγωγή κρασιού και τυριού, αλλά οι εργάτες της ημεδαπής θα συνεχίσουν να παράγουν μόνο τυρί.
- Δεν υπάρχει προσφορά κρασιού εάν η σχετική τιμή του τυριού είναι πάνω από a_{LC}^*/a_{LW}^*

Σχετική προσφορά και σχετική ζήτηση (συνέχεια)

- Σχετική ζήτηση για τυρί είναι η ποσότητα του τυριού που ζητείται σε όλες τις χώρες σε σχέση με την ποσότητα κρασιού που ζητείται σε όλες τις χώρες σε κάθε σχετική τιμή για τυρί, P_C/P_W .
- Καθώς η σχετική τιμή του τυριού αυξάνεται, οι καταναλωτές από όλες τις χώρες θα τείνουν να αγοράζουν λιγότερο τυρί και περισσότερο κρασί έτσι ώστε η σχετική ποσότητα του τυριού που ζητείται να πέφτει.

Σχετική προσφορά και σχετική ζήτηση (συνέχεια)

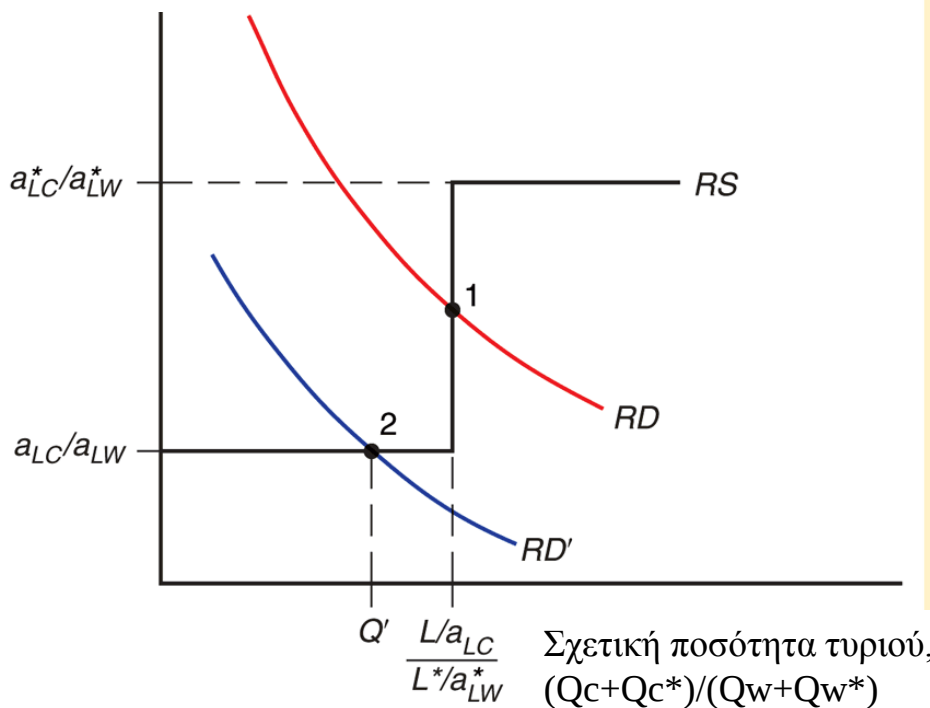

Σχετική προσφορά και σχετική ζήτηση (συνέχεια)

Σχήμα 2-3

Σχετική
παγκόσμια
προσφορά και
ζήτηση

Σχετική τιμή τυριού,
 P_C/P_W

Τα οφέλη από το εμπόριο

- Τα οφέλη του εμπορίου πηγάζουν από την εξειδίκευση στη παραγωγή που χρησιμοποιεί πόρους πιο αποτελεσματικά και τη χρησιμοποίηση του εισοδήματος από την παραγωγή για αγορά αγαθών και υπηρεσιών που θέλει η χώρα.
 - ♦ Ο όρος «χρησιμοποιεί τους πόρους πιο αποτελεσματικά» σημαίνει να παράγει ένα αγαθό για το οποίο η χώρα έχει συγκριτικό πλεονέκτημα».
- Οι εργάτες της ημεδαπής κερδίζουν υψηλότερο εισόδημα από την παραγωγή τυριού επειδή η σχετική τιμή του τυριού αυξάνεται με το εμπόριο.

Τα οφέλη από το εμπόριο (συνέχεια)

- Οι εργάτες της αλλοδαπής κερδίζουν υψηλότερο εισόδημα από την παραγωγή κρασιού διότι η σχετική τιμή του τυριού μειώνεται με το εμπόριο (κάνοντας το τυρί φθηνότερο) και η σχετική τιμή του κρασιού αυξάνεται με το εμπόριο.

Τα οφέλη από το εμπόριο (συνέχεια)

- Σκεφτείτε το εμπόριο σαν να ήταν μία έμμεση μέθοδος παραγωγής ή μια νέα τεχνολογία που επιτρέπει τη μετατροπή του τυριού σε κρασί και αντίστροφα.
- Χωρίς την τεχνολογία, μία χώρα πρέπει να κατανείμει τους πόρους της στην παραγωγή όλων των αγαθών που θέλει να καταναλώσει.
- Με την τεχνολογία αυτή, μία χώρα μπορεί να εξειδικευθεί στην παραγωγή, και το εμπόριο θα «μετατρέψει» τα προϊόντα σε αγαθά που θέλει να καταναλώσει.

Τα οφέλη από το εμπόριο (συνέχεια)

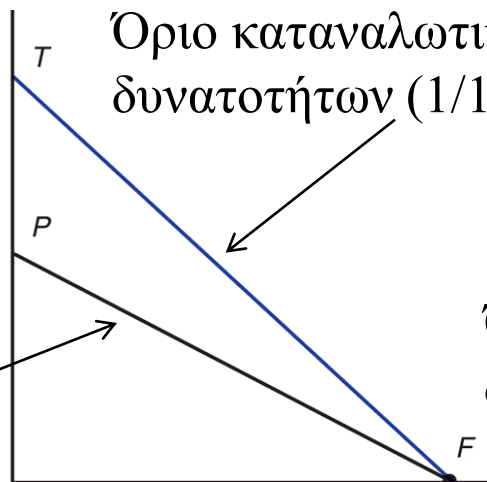
- Δείχνουμε πως οι δυνατότητες κατανάλωσης θα δούμε αυξάνονται πέρα από το Όριο Παραγωγικών Δυνατοτήτων (PPF) όταν το εμπόριο επιτρέπεται.
- Χωρίς εμπόριο, η κατανάλωση περιορίζεται σε αυτά που παράγονται.
- Με εμπόριο, η κατανάλωση σε κάθε χώρα αυξάνεται διότι η παγκόσμια παραγωγή αυξάνεται όταν κάθε χώρα εξειδικεύεται στην παραγωγή αγαθών για τα οποία έχει συγκριτικό πλεονέκτημα.

Τα οφέλη από το εμπόριο (συνέχεια)

Όριο παραγωγικών
δυνατοτήτων (1/2)

Ποσότητα
κρασιού, Q_w

Όριο καταναλωτικών
δυνατοτήτων (1/1)

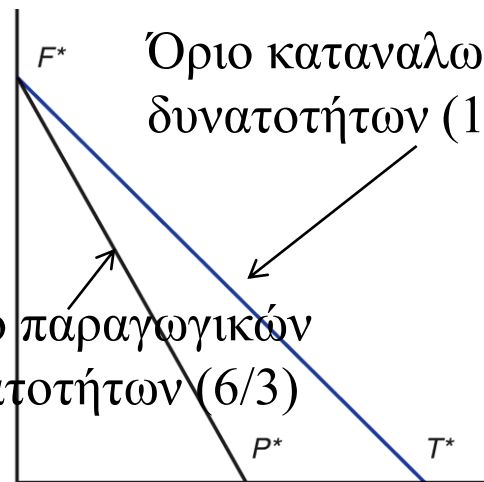
Ποσότητα
τυριού, Q_c

(α) Ημεδαπή

Ποσότητα
κρασιού, Q_w^*

Όριο καταναλωτικών
δυνατοτήτων (1/1)

Όριο παραγωγικών
δυνατοτήτων (6/3)

Ποσότητα
τυριού, Q_c^*

(β) Αλλοδαπή

Σχήμα 2-4

Το διεθνές εμπόριο διευρύνει τις καταναλωτικές
δυνατότητες

Ένα αριθμητικό παράδειγμα

Αναγκαία ποσότητα εργασίας για την ημεδαπή και την αλλοδαπή		
	Τυρί	Κρασί
Ημεδαπή	$a_{LC} = 1 \text{ ώρα/kg}$	$a_{LW} = 2 \text{ ώρες/L}$
Αλλοδαπή	$a^*_{LC} = 6 \text{ ώρες/kg}$	$a^*_{LW} = 3 \text{ ώρες/L}$

- $a_{LC} / a_{LW} = 1/2 < a^*_{LC} / a^*_{LW} = 2$

Ένα αριθμητικό παράδειγμα (συνέχεια)

- Η ημεδαπή είναι πιο αποτελεσματική και στις δύο δραστηριότητες, αλλά έχει συγκριτικό πλεονέκτημα μόνο στην παραγωγή τυριού.
- Η αλλοδαπή είναι λιγότερο αποτελεσματική και στις δύο δραστηριότητες, αλλά έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στην παραγωγή κρασιού.
- Ερώτηση: ποιο είναι το κόστος ευκαιρίας στην παραγωγή κρασιού; Ποιο είναι το κόστος ευκαιρίας στην παραγωγή τυριού;

Ένα αριθμητικό παράδειγμα (συνέχεια)

- Με εμπόριο, η σχετική τιμή ισορροπίας του τυριού πρέπει να είναι μεταξύ $a_{LC}/a_{LW} = 1/2$ and $a_{LC}^*/a_{LW}^* = 2$
- Υποθέστε ότι $P_C/P_W = 1$ στην ισορροπία.
 - ♦ Με λόγια, ένα kg τυριού εμπορεύεται για ένα λίτρο κρασιού.

Ένα αριθμητικό παράδειγμα (συνέχεια)

- Εάν η ημεδαπή δεν κάνει εμπόριο, μπορεί να χρησιμοποιήσει μία ώρα εργασίας για να παράγει $1/a_{LW} = \underline{1/2 \text{ λίτρο κρασιού}}$.
- Εάν η ημεδαπή κάνει εμπόριο, μπορεί να χρησιμοποιήσει μία ώρα εργασίας για να παράγει $1/a_{LC} = 1 \text{ kg τυριού}$, να πουλήσει αυτή την ποσότητα στην αλλοδαπή σε τρέχουσες τιμές και να αποκτήσει **1 λίτρο κρασιού**.
- Εάν η αλλοδαπή δεν κάνει εμπόριο, μπορεί να χρησιμοποιήσει μία ώρα εργασίας για να παράγει $1/a_{LC}^* = \underline{1/6 \text{ kg τυριού}}$.
- Εάν η αλλοδαπή κάνει εμπόριο, μπορεί να χρησιμοποιήσει μία ώρα εργασίας για να παράγει $1/a_{LW}^* = 1/3 \text{ λίτρο κρασιού}$, να πουλήσει αυτή την ποσότητα σε τρέχουσες τιμές και να αποκτήσει **1/3 κιλό τυριού**.

Σχετικοί μισθοί

- Οι **σχετικοί μισθοί** είναι οι μισθοί της ημεδαπής σε σχέση με τους μισθούς της αλλοδαπής.
- Αν και το Ρικαρδιανό υπόδειγμα προβλέπει ότι οι σχετικές τιμές εξισώνονται ανάμεσα στις χώρες μετά το εμπόριο, δεν προβλέπει το ίδιο και για τους σχετικούς μισθούς.
- Οι διαφορές παραγωγικότητας (κυρίως τεχνολογικού χαρακτήρα) προσδιορίζουν τις διαφορές μισθών στο Ρικαρδιανό υπόδειγμα.
 - ♦ Μία χώρα με απόλυτο πλεονέκτημα στην παραγωγή ενός αγαθού θα απολαμβάνει και υψηλότερους μισθούς σε αυτή τη δραστηριότητα μετά το εμπόριο.

Σχετικοί μισθοί (συνέχεια)

- Υποθέστε ότι η τιμή του τυριού είναι $P_C = \$12/\text{kg}$ και του κρασιού είναι $P_W = \$12/\text{L}$
- Αφού οι εργάτες της ημεδαπής εξειδικεύονται στην παραγωγή τυριού μετά το εμπόριο, η ωριαία αποζημίωσή τους (μισθός) θα είναι:

$$(1/a_{LC})P_C = (1/1)\$12 = \$12$$

- Αφού οι εργάτες της αλλοδαπής εξειδικεύονται στην παραγωγή κρασιού μετά το εμπόριο, ο μισθός τους θα είναι:

$$(1/a_{LW}^*)P_W = (1/3)\$12 = \$4$$

- Ο σχετικός μισθός των εργατών της ημεδαπής θα είναι:

$$\$12/\$4 = 3$$

Σχετικοί μισθοί (συνέχεια)

- Ο σχετικός μισθός θα βρίσκεται μεταξύ των λόγων παραγωγικότητας σε κάθε δραστηριότητα.
 - ♦ Η ημεδαπή είναι $6/1 = 6$ φορές πιο παραγωγική στο τυρί αλλά μόνο $3/2 = 1.5$ φορά πιο παραγωγική στο κρασί.
 - ♦ Η ημεδαπή έχει μισθό 3 φορές πιο υψηλό από τον αντίστοιχο της αλλοδαπής.
- Αυτές οι σχέσεις σημαίνουν ότι και οι δύο χώρες έχουν ένα πλεονέκτημα κόστους στην παραγωγή.
 - ♦ Το κόστος των υψηλών μισθών μπορεί να αντισταθμιστεί από υψηλότερη παραγωγικότητα.
 - ♦ Το κόστος της χαμηλής παραγωγικότητας μπορεί να αντισταθμιστεί από χαμηλότερους μισθούς.

Σχετικοί μισθοί (συνέχεια)

- Λόγω του ότι οι εργάτες της αλλοδαπής έχουν ένα μισθό ο οποίος είναι μόνο $1/3$ του μισθού των εργατών της ημεδαπής, έχουν την δυνατότητα να επιτύχουν πλεονέκτημα κόστους (στην παραγωγή κρασιού), παρά τη χαμηλή παραγωγικότητα.
- Λόγω του ότι οι εργάτες της ημεδαπής έχουν παραγωγικότητα η οποία είναι 6 φορές υψηλότερη της αντίστοιχης παραγωγικότητας των εργατών της αλλοδαπής (στην παραγωγή τυριού), μπορούν να επιτύχουν ένα πλεονέκτημα κόστους, παρά τους υψηλότερους μισθούς.

Συνθήκες διεξαγωγής εμπορίου (δύο χώρες – δύο αγαθά)

$$\frac{a_1}{a_2} < \frac{a_1^*}{a_2^*} \text{ αναγκαίες ποσότητες εργασίας}$$

$$\frac{a_1}{a_2} < \frac{P_1}{P_2} < \frac{a_1^*}{a_2^*} \text{ σχετικές τιμές}$$

$$\frac{a_1}{a_2} < \frac{w^*}{w} < \frac{a_1^*}{a_2^*} \text{ σχετικοί μισθοί}$$

$$\frac{a_1}{a_2} < \frac{w^*}{w} \frac{1}{e} < \frac{a_1^*}{a_2^*} \text{ σχετικοί μισθοί – συνάλλαγμα}$$

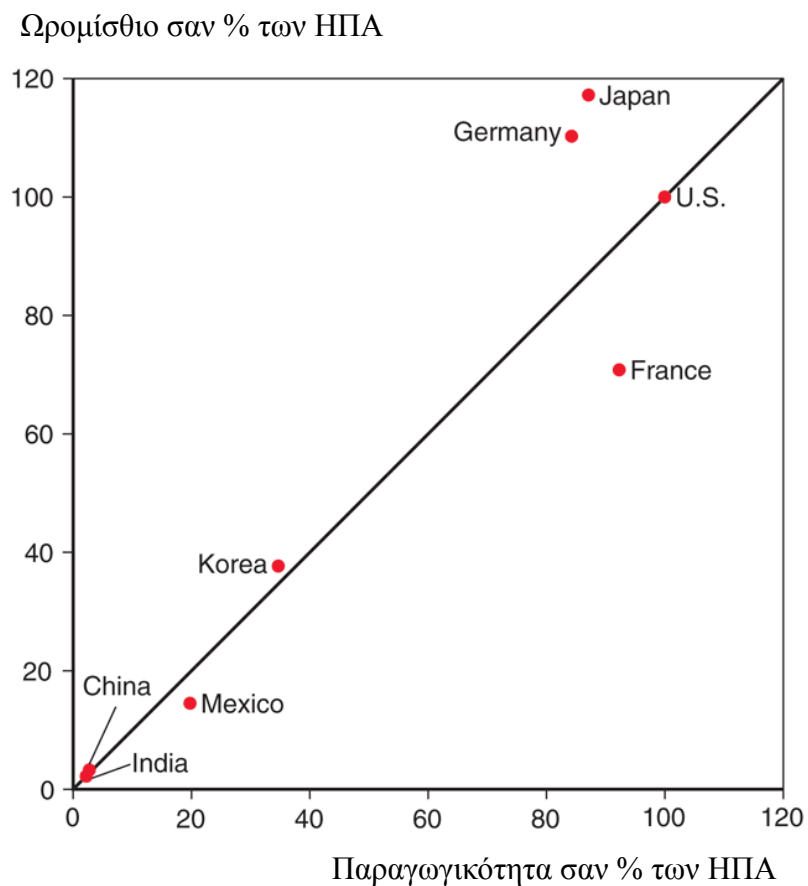
Αντανακλούν οι μισθοί την παραγωγικότητα;

- Στο Ρικαρδιανό υπόδειγμα, οι σχετικοί μισθοί αντανακλούν σχετικές παραγωγικότητες των δύο χωρών.
- Είναι αυτή μία ακριβής υπόθεση;
- Μερικοί υποστηρίζουν ότι χώρες χαμηλών μισθών πληρώνουν χαμηλούς μισθούς παρά την αυξανόμενη παραγωγικότητα, βάζοντας έτσι τις χώρες υψηλών μισθών σε μειονέκτημα κόστους.
- Παρ' όλα αυτά, οι ενδείξεις είναι ότι οι χαμηλοί μισθοί σχετίζονται με τη χαμηλή παραγωγικότητα.

Αντανακλούν οι μισθοί την παραγωγικότητα; (συνέχεια)

Παραγωγικότητα και Μισθοί

Οι μισθοί είναι ανάλογοι της παραγωγικότητας της χώρας

Αντανακλούν οι μισθοί την παραγωγικότητα; (συνέχεια)

- Άλλες ενδείξεις είναι ότι οι μισθοί αυξάνονται με την παραγωγικότητα.
 - ♦ Το 2000, η παραγωγικότητα εργασίας της Νότιας Κορέας έφτασε στο 35% της παραγωγικότητας των ΗΠΑ και οι μέσοι μισθοί περίπου στο 38% των αντίστοιχων των ΗΠΑ.
 - ♦ Μετά τον πόλεμο της Κορέας, η Νότια Κορέα ήταν μία από τις φτωχότερες χώρες του κόσμου και η παραγωγικότητα εργασίας πολύ χαμηλή. Το 1975, οι μέσοι μισθοί στην Κορέα ήταν 5% των αντίστοιχων στις ΗΠΑ.

Παρεξηγήσεις σχετιζόμενες με το Συγκριτικό Πλεονέκτημα

1. Το ελεύθερο εμπόριο είναι επωφελές μόνο εάν μία χώρα είναι πιο παραγωγική από τις άλλες χώρες.
 - ♦ Αλλά, ακόμη και μία μη-παραγωγική χώρα επωφελείται από το εμπόριο αποφεύγοντας το υψηλό κόστος των αγαθών που θα έπρεπε να παράγει.
 - ♦ Το υψηλό κόστος προέρχεται από αναποτελεσματική χρήση των πόρων.
 - ♦ Τα οφέλη από το ελεύθερο εμπόριο δεν βασίζονται μόνο στο απόλυτο πλεονέκτημα, περισσότερο βασίζονται στο σχετικό πλεονέκτημα: την εξειδίκευση σε δραστηριότητες που χρησιμοποιούν τους πόρους πιο αποτελεσματικά.

Παρεξηγήσεις σχετιζόμενες με το Συγκριτικό Πλεονέκτημα (συνέχεια)

2. Το ελεύθερο εμπόριο με χώρες που πληρώνουν χαμηλούς μισθούς δεν είναι επωφελές για χώρες με υψηλούς μισθούς.
- ♦ Αν και το εμπόριο μπορεί να μειώσει τους μισθούς για κάποιους εργάτες, επηρεάζοντας έτσι τη κατανομή εισοδήματος σε μία χώρα, το εμπόριο θα ωφελήσει καταναλωτές και άλλους εργάτες.
 - ♦ Οι καταναλωτές ωφελούνται διότι μπορούν να αγοράσουν αγαθά πιο φθηνά (περισσότερο κρασί θα ανταλλαχθεί για τυρί).
 - ♦ Παραγωγοί/εργάτες ωφελούνται κερδίζοντας υψηλότερο εισόδημα (χρησιμοποιώντας τους πόρους τους πιο αποτελεσματικά και μέσω των υψηλότερων τιμών/μισθών).

Παρεξηγήσεις σχετιζόμενες με το Συγκριτικό Πλεονέκτημα (συνέχεια)

3. Το ελεύθερο εμπόριο εκμεταλλεύεται τις λιγότερο παραγωγικές χώρες.

- ♦ Αν και τα εργατικά πρότυπα σε μερικές χώρες απέχουν πολύ ή λιγότερο από το να είναι υποδειγματικά σε σύγκριση με τα δυτικά πρότυπα, αυτό γίνεται με ή και χωρίς εμπόριο.
- ♦ Είναι οι υψηλότεροι μισθοί και τα πρότυπα ασφαλείας στην εργασία εναλλακτικά του ελεύθερου εμπορίου; Μεγαλύτερη φτώχεια και εκμετάλλευση μπορεί να εμφανιστούν και χωρίς εξαγωγική δραστηριότητα.
- ♦ Οι καταναλωτές ωφελούνται από το ελεύθερο εμπόριο έχοντας πρόσβαση σε φθηνά (αποτελεσματικά) παραγόμενα αγαθά.
- ♦ Παραγωγοί/εργάτες ωφελούνται από τους υψηλότερους μισθούς – υψηλότερους σε σύγκριση με την εναλλακτική τους λύση.

Συγκριτικό πλεονέκτημα με πολλά αγαθά

- Υποθέστε τώρα ότι υπάρχουν N παραγόμενα αγαθά, που τα σημειώνουμε με $i = 1, 2, \dots, N$.
- Η μονάδα αναγκαίας εργασίας της ημεδαπής για το αγαθό i είναι a_{Li} , και της αλλοδαπής είναι a_{Li}^*

Συγκριτικό πλεονέκτημα με πολλά αγαθά (συνέχεια)

- Τα αγαθά θα παράγονται όταν είναι φθηνότερο να τα παράγεις.
- Το w αναπαριστά το μισθό στην ημεδαπή και το w^* το μισθό στην αλλοδαπή.
 - ♦ Εάν $wa_{L1} < w^*a_{L1}^*$ τότε μόνο η ημεδαπή θα παράγει το αγαθό 1, αφού οι συνολικές πληρωμές μισθών είναι φθηνότερες εκεί.
 - ♦ Ή εναλλακτικά, εάν, $a_{L1}^*/a_{L1} > w/w^*$
 - ♦ Εάν η σχετική παραγωγικότητα μιας χώρας στην παραγωγή ενός αγαθού είναι υψηλότερη από το σχετικό μισθό, τότε το αγαθό θα παράγεται σε αυτή την χώρα.

Συγκριτικό πλεονέκτημα με πολλά αγαθά (συνέχεια)

- Υποθέστε ότι υπάρχουν 5 αγαθά που παράγονται στο κόσμο:

Πίνακας 2-4. Αναγκαίες ποσότητες εργασίας ημεδαπής και αλλοδαπής

Αγαθό	a_{Li} Ημεδαπής	a_{Li^*} Αλλοδαπής	Σχετικό πλεονέκτημα παραγωγικότητας ημεδαπής (a_{Li^*}/a_{Li})
Μήλα	1	10	10
Μπανάνες	5	40	8
Χαβιάρι	3	12	4
Χουρμάδες	6	12	2
Φασόλια	12	9	0.75

Συγκριτικό πλεονέκτημα με πολλά αγαθά (συνέχεια)

- Εάν $w/w^* = 3$, η ημεδαπή θα παράγει μήλα, μπανάνες και χαβιάρι και η ημεδαπή θα παράγει χουρμάδες και φασόλια.
 - ♦ Οι σχετικές παραγωγικότητες της ημεδαπής στην παραγωγή μήλων, μπανάνας και χαβιάρι είναι υψηλότερες από τους σχετικούς μισθούς.

Συγκριτικό πλεονέκτημα με πολλά αγαθά (συνέχεια)

- Εάν κάθε χώρα εξειδικεύεται σε αγαθά τα οποία χρησιμοποιούν πόρους παραγωγικά και εμπορεύεται τα προϊόντα της σε αυτούς που θέλουν να τα καταναλώσουν, τότε καθένας κερδίζει.
 - ♦ Εάν μία χώρα προσπαθήσει να παράγει όλα τα προϊόντα που χρειάζεται (περίπτωση πολιτικών αυτάρκειας) οι πόροι σπαταλούνται.
- Η ημεδαπή έχει υψηλή παραγωγικότητα σε μήλα, μπανάνες και χαβιάρι που της δίνουν πλεονέκτημα κόστους, παρά τους υψηλότερους μισθούς.
- Η αλλοδαπή έχει χαμηλότερους μισθούς που της δίνουν πλεονέκτημα κόστους παρά τη χαμηλή παραγωγικότητα.

Συγκριτικό πλεονέκτημα με πολλά αγαθά (συνέχεια)

- Πως προσδιορίζεται ο σχετικός μισθός;
- Από τη σχετική προσφορά και τη σχετική (παραγόμενη) ζήτηση για εργασία.
- Η σχετική ζήτηση για εργασία της ημεδαπής μειώνεται καθώς το w/w^* αυξάνεται. Καθώς η εργασία στην ημεδαπή γίνεται πιο ακριβή σε σχέση με την αλλοδαπή,
 - ♦ Τα αγαθά που παράγονται στην ημεδαπή γίνονται πιο ακριβά, και η ζήτηση για αυτά τα αγαθά μειώνεται.
 - ♦ Λιγότερα αγαθά παράγονται στην ημεδαπή, και αυτό μειώνει επιπλέον τη ζήτηση για εργασία στην ημεδαπή.

Συγκριτικό πλεονέκτημα με πολλά αγαθά (συνέχεια)

Πίνακας 2-4. Αναγκαίες ποσότητες εργασίας ημεδαπής και αλλοδαπής			
Αγαθό	a_{Li} Ημεδαπής	a_{Li}^* Αλλοδαπής	Σχετικό πλεονέκτημα παραγωγικότητας ημεδαπής (a_{Li}^*/a_{Li})
Μήλα	1	10	10
Μπανάνες	5	40	8
Χαβιάρι	3	12	4
Χουρμάδες	6	12	2
Φασόλια	12	9	0.75

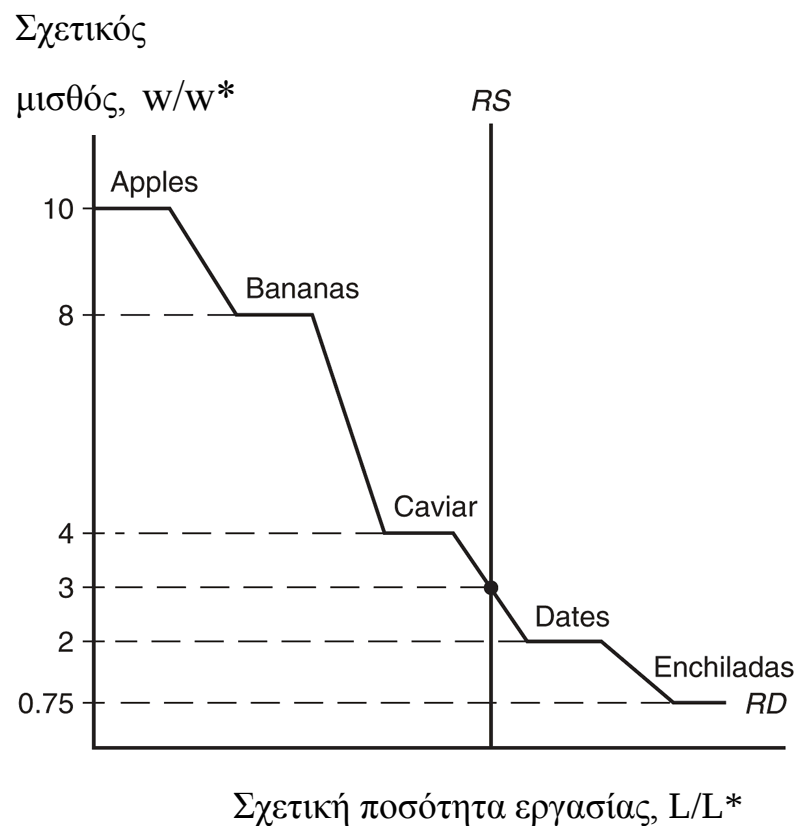
Συγκριτικό πλεονέκτημα με πολλά αγαθά (συνέχεια)

- Υποθέστε ότι το w/w^* αυξάνεται από 3 σε 3.99:
 - ♦ Η ημεδαπή θα παράγει μήλα, μπανάνες και χαβιάρι, αλλά η ζήτηση για αυτά τα αγαθά και η εργασία για να παραχθούν μειώνεται όσο ο σχετικός μισθός αυξάνεται.
- Υποθέστε ότι το w/w^* αυξάνεται από 3.99 σε 4.01:
 - ♦ Το χαβιάρι είναι τώρα πολύ ακριβό για να το παράγει η ημεδαπή, και έτσι η δραστηριότητα παραγωγής χαβιάρι (η βιομηχανία του χαβιάρι) μετακινείται στην αλλοδαπή, επιφέροντας μία απότομη (διακριτή) πτώση στη ζήτηση για εργασία στην ημεδαπή.
- Τι γίνεται εάν το w/w^* αυξηθεί από 0.75 σε 10;

Συγκριτικό πλεονέκτημα με πολλά αγαθά (συνέχεια)

Σχήμα 2-5

Καθορισμός
σχετικών
μισθών

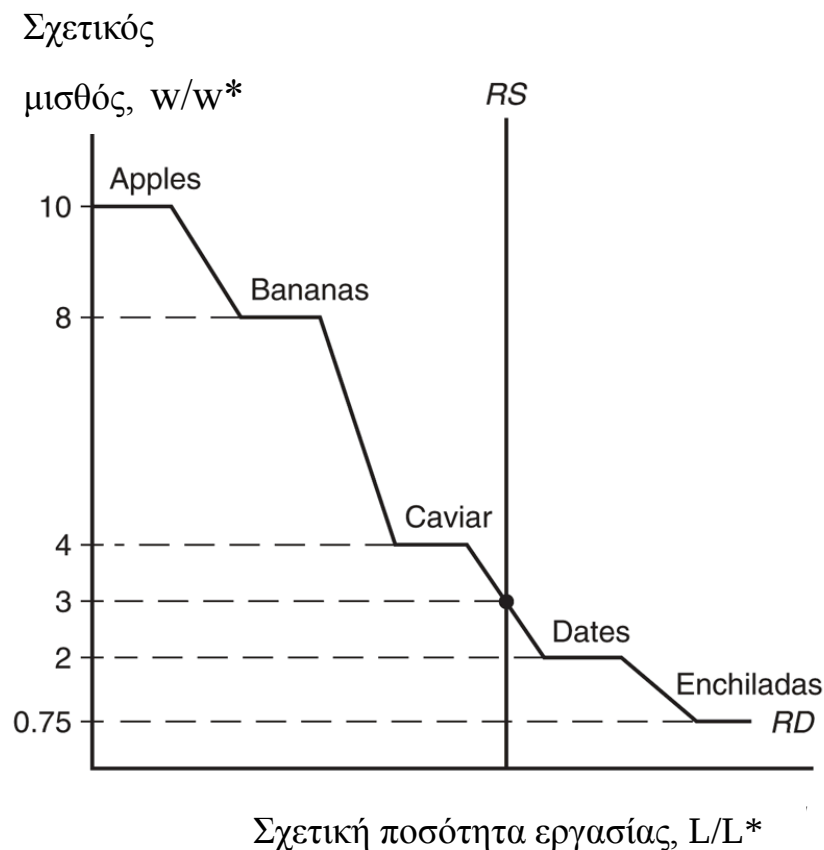
Συγκριτικό πλεονέκτημα με πολλά αγαθά (συνέχεια)

- Τελικά, υποθέστε ότι η σχετική προσφορά εργασίας είναι ανεξάρτητη του w/w^* και είναι σταθερή σε ένα ποσό που προσδιορίζεται από τους πληθυσμούς της ημεδαπής και της αλλοδαπής.

Συγκριτικό πλεονέκτημα με πολλά αγαθά (συνέχεια)

Σχήμα 2-5

Καθορισμός
σχετικών
μισθών

Κόστος μεταφοράς και μη-εμπορεύσιμα αγαθά

- Το Ρικαρδιανό υπόδειγμα προβλέπει ότι οι χώρες θα πρέπει να εξειδικεύονται ολοκληρωτικά στην παραγωγή.
- Αλλά αυτό συμβαίνει σπάνια για τρεις λόγους:
 1. Περισσότεροι από ένας συντελεστές της παραγωγής μειώνουν την τάση για εξειδίκευση (αυτό θα το δούμε σε επόμενο κεφάλαιο)
 2. Ο προστατευτισμός (επίσης σε επόμενα κεφάλαια)
 3. Το κόστος μεταφοράς μειώνει ή εμποδίζει το εμπόριο, το οποίο μπορεί να προκαλέσει (ή να επιτρέψει) σε κάθε χώρα να παράγει το ίδιο αγαθό ή υπηρεσία.

Κόστος μεταφοράς και μη-εμπορεύσιμα αγαθά (συνέχεια)

- Μη-εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες (π.χ., κουρέια και συνεργεία) υπάρχουν επειδή το κόστος μεταφοράς τους είναι πολύ υψηλό.
 - ♦ Οι χώρες τείνουν να δαπανούν ένα μεγάλο ποσοστό του εθνικού εισοδήματος σε μη-εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες.
 - ♦ Αυτό το γεγονός έχει επιπτώσεις στα υποδείγματα εκείνα που μελετούν πως οι μεταφορές εισοδήματος ανάμεσα σε χώρες επηρεάζουν το εμπόριο.

Εμπειρικές ενδείξεις

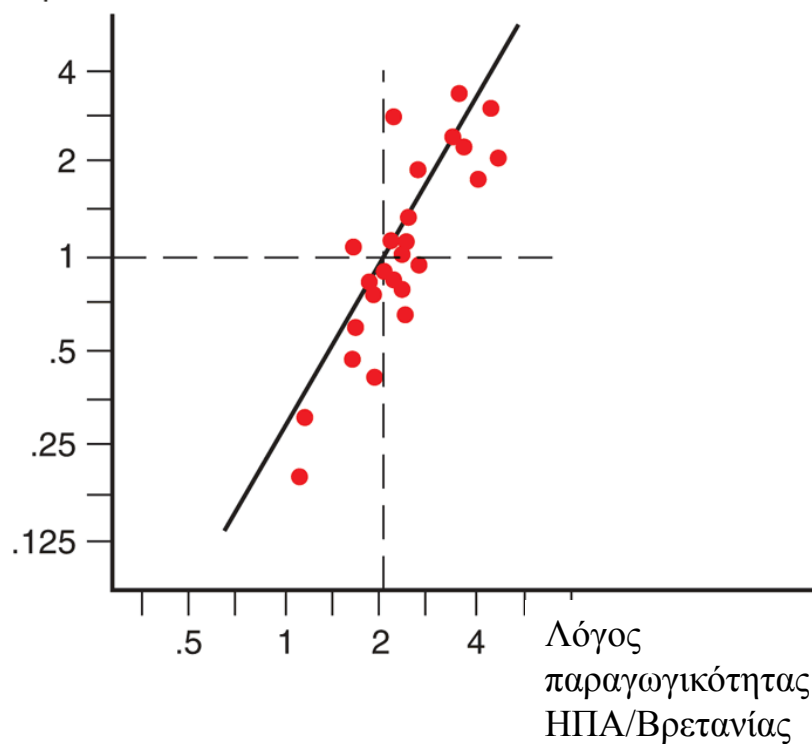
- Εξάγουν οι χώρες τα αγαθά εκείνα για τα οποία η παραγωγικότητά τους είναι σχετικά υψηλή;
- Ο λόγος των εξαγωγών ΗΠΑ και Βρετανίας το 1951 σε σύγκριση με το λόγο παραγωγικότητας εργασίας σε 26 βιομηχανικές δραστηριότητες δείχνει πως ναι: τα αγαθά εκείνα για τα οποία η παραγωγικότητά τους είναι σχετικά υψηλή εξάγονται.
- Εκείνη την εποχή οι ΗΠΑ είχαν απόλυτο πλεονέκτημα σε όλες τις 26 δραστηριότητες, παρ' όλα αυτά ο λόγος εξαγωγών ήταν χαμηλός στις λιγότερο παραγωγικές δραστηριότητες των ΗΠΑ.

Εμπειρικές ενδείξεις (συνέχεια)

Σχήμα 2-6

Παραγωγικότητα και
εξαγωγές

Λόγος των εξαγωγών
ΗΠΑ/Βρετανίας

Περίληψη

1. Μία χώρα έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στην παραγωγή ενός αγαθού εάν το κόστος ευκαιρίας παραγωγής αυτού του αγαθού είναι χαμηλότερο στη χώρα από ότι σε άλλες χώρες.
 - ♦ Μία χώρα με συγκριτικό πλεονέκτημα στην παραγωγή ενός αγαθού χρησιμοποιεί τους πόρους της πιο αποτελεσματικά όταν παράγει αυτό το αγαθό απ' το να παράγει άλλα αγαθά.
2. Το Ρικαρδιανό υπόδειγμα εστιάζει μόνο στις διαφορές στην παραγωγικότητα εργασίας ανάμεσα στις χώρες, και εξηγεί τα οφέλη από το εμπόριο χρησιμοποιώντας την έννοια του συγκριτικού πλεονεκτήματος.

Περίληψη (συνέχεια)

3. Όταν οι χώρες εξειδικεύονται και εμπορεύονται σύμφωνα με το Ρικαρδιανό υπόδειγμα, η σχετική τιμή του εμπορευόμενου αγαθού αυξάνει και τα εισαγόμενα αγαθά είναι λιγότερο ακριβά για τους καταναλωτές.
4. Το εμπόριο προβλέπεται ότι ωφελεί και της υψηλής και της χαμηλής παραγωγικότητας χώρες, αν και το εμπόριο μπορεί να αλλάξει τη κατανομή εισοδήματος μέσα στις χώρες.
5. Υψηλή παραγωγικότητα ή χαμηλοί μισθοί προσδίνουν στις χώρες ένα πλεονέκτημα κόστους που τους επιτρέπει να παράγουν αποτελεσματικά.

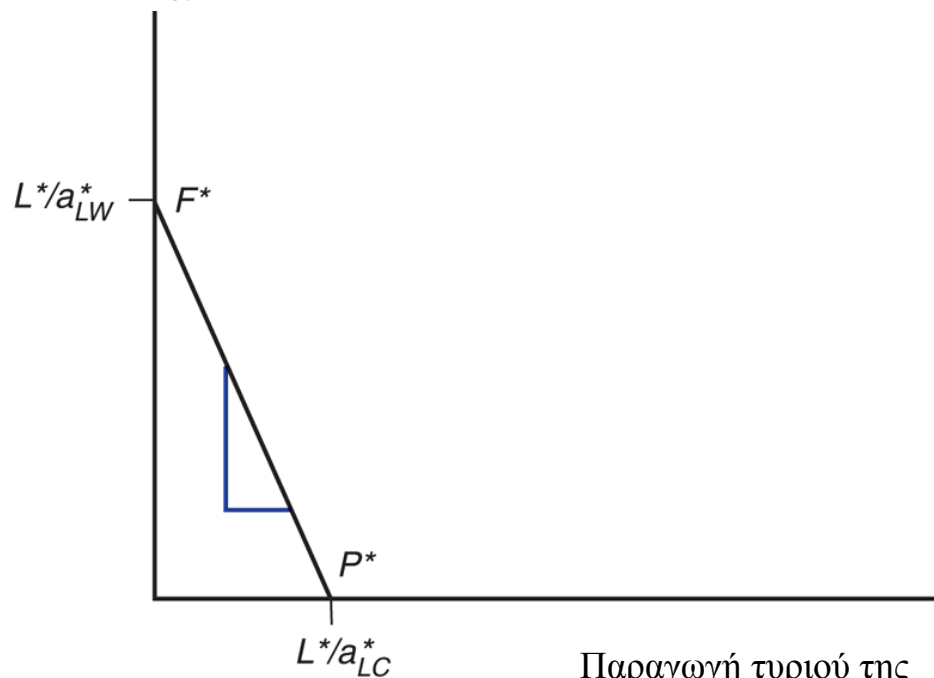
Περίληψη (συνέχεια)

7. Καίτοι οι εμπειρικές ενδείξεις υποστηρίζουν το εμπόριο που βασίζεται σε συγκριτικό πλεονέκτημα, το κόστος μεταφοράς και άλλοι παράγοντες απαγορεύουν την πλήρη εξειδίκευση της παραγωγής.

Σχήμα 2-2

Καμπύλη
Παραγωγικών
Δυνατοτήτων
της Αλλοδαπής

Παραγωγή
κρασιού της
αλλοδαπής Q_w^*

Παραγωγή τυριού της
αλλοδαπής Q_c^*